

OTTOLENGHI TESTOVACÍ KUCHYNĚ

EXTRA

EXTRA

DOBŘÉ

VĚCĪ

OTK

OTK

***EXTRA
DOBRÉ VĚCI***

Noor Muradová & Yotam Ottolenghi

Fotografie Elena Heatherwicková

slovaart

Obsah

Úvod	6
Trocha toho funku	12
Velká spousta šťávy	54
Čas na křupnutí	104
Něco svěžího	144
Pořádná kapka oleje	178
Základ z daru dezertů	210
Rejstřík	246
Poděkování	252
Extra dobré poznámky	254

Úvod

Dobré věci mají mnoho podob: mohou to být zážitky a vzpomínky, přátelé a milovaní lidé, cesty a místa a všechny veselé obrázky s nimi spojené. V testovací kuchyni podniku Ottolenghi (OTK) se dobré věci dávají na stůl, kde je jídlo, a to přece musí být dobré. Někdy se z dobrých věcí vyklubají ještě něco extra. Připravíte pokrm, ale také něco navíc, co si můžete odnést – omáčku, zálivku, marinádu – ochucovací prostředek s neomezenými možnostmi. Tyto věci navíc vám pomáhají budovat zásoby v chladničce a na poličkách, můžete je přinést na stůl při každém jídle, doplňovat jimi vzhled a barvu, kyselost a ostrost pokrmu na talíři a dodávat mu kouzelné chuťové bomby, které z dobrého jídla dělají extra dobré.

Tato kniha vám přináší hojnost pokrmů s výrazným podílem zeleniny od týmu OTK, z nichž každý obsahuje určitou chuťovou přísadu nebo nějakou dovednost, které můžete zařadit do svého tvůrčího repertoáru. To všechno jsou dobré věci, které očekáváte od podniku Ottolenghi, plus něco navíc: Extra dobré věci.

Vypravěčkou je Noor. Přibližuje vám mnoho rozhovorů a rozmanitých osobností lidí z OTK. Je tu samozřejmě Yotam, jehož není třeba představovat, ale spíše je třeba mu poděkovat za vedení týmu spolupracujících kuchařů, autorů, realizátorů a myslitelů: jmenují se Gitai, Verena, Chaya, Tara, Claudine, Jens, Clodagh a Noor. Společně vaříme, ochutnáváme, měníme a zapisujeme všechny recepty a doufáme při tom, že si najdeme cestu na váš stůl.

UVNITŘ OTK

Někdo právě položil na pult talíř: „*Má někdo minutku, aby to se mnou ochutnal?*“

Před několika hodinami, ještě než se do místnosti, která je domovem OTK, pomalu přištrachaly první kroky, zde bylo ticho a klid. Jak vidíte, testovací kuchyně se přestěhovala. Není již v obloucích pod železniční tratí v Camdenu, ale na rušné ulici Holloway Road v severní části Londýna. Je to velká slunná místnost úplně nahoře, kde se ranní světlo odráží na čistých pultech z nerezové oceli, jasně barevných podlahách, řadách sklenic s přísadami seřazených jako dychtívní studenti ve třídě, kteří volají: „Vyberte si mě!“ Ještě tu není žádný pohyb, ještě se ventilátor nesnaží ze všech sil spolykat všechen dým z opalovaných jarních cibulek a lilků nebo smažených šalotek a chilli papriček, z karamelizovaného cukru, z koření a ze všech ostatních dobrých věcí. Je pondělí, devět hodin ráno a to nejlepší teprve přijde.

Káva je nalitá, notebooky nastartované, činnost se pomalu rozbíhá a přibývá hovorů. Do místnosti vstupuje nejžhavější téma testovací kuchyně: jídlo, samozřejmě. Výměna slov v pravidelném rytmu. Skupina kuchařů mluví o svých nejnovějších nápadech a nevyhnutelných hádankách, které z nich vyplývají. Nakonec hovory končí. Něco syčí. Někdo začal vařit.

Je to opatrně smažená cibule, štiplavost sládkne a ostrá chuť se mění v máslovou. Je to svatá trojice zázvoru, česneku a chilli. Je to spojení sladkých koření, skořice a badyánu; celá místnost se jí zhluboka nadechne. „*Můžeš sem vzít nějaké lžíce?*“

Ozve se mumlání, potom souhlasné přikývnutí. Někdo vezme limetu a trochu pokape povrch. Náhlé vylepšení. Další přikývnutí. A potom nevyhnutelná otázka: „*Jak to zottolenghizujeme?*“

OTTOLENGHIZOVAT

Ve slovníku moderní angličtiny slovo „ottolenghify“ neboli ottolenghizovat nenajdete. Ale mělo by tam být. Představme si, že by tam bylo a že by se v upravené podobě používalo i v češtině:

Anglicky ottolenghify, česky ottolenghizovat

Odvozeno od jména „Ottolenghi“, užíváno také jako přídavné jméno („styl ottolenghi“).

– *Ottolenghizovat znamená upravit pokrm tak, aby byl jednoznačně ve stylu ottolenghi.*

– *Dodat šmrnc (flér), trochu obměnit něco známého.*

– *Překvapení na jazyku.*

„Zottolenghizoval jsem pečený lilek trochou sýra feta.“

„Máme ottolenghizovat nabídku dezertů nějakými velkými sněhovými pusinkami?“

I když jsou členové týmu v testovací kuchyni každý jiný, jde-li o jídlo, hovoří všichni stejným jazykem. Všichni prošli určitou cestou výrobními lahůdkami a restauracemi podniku Ottolenghi a zdá se, že si při tom bezděčně osvojili dovednosti potřebné k přípravě pokrmu, který bude prostě „ve stylu ottolenghi“.

Co to tedy znamená, je-li pokrm „ve stylu ottolenghi“?

Je to oslava zeleniny. Všeobjímající zeleninové prostředí. Je to hojnost. Velké talíře vysoko navršeného jídla, velkorysá a lákavá porce. Jsou to pokrmy s blízkovýchodním charakterem, sice ne vždycky, ale většinou: kardamom k vanilce, nové koření k rajčatům. Je to budování chuti. Stavba velmi pevného, velmi chutného základu. Je to závěrečné

dokončování: nakyslá salsa, marinované snítky bylinek nebo kapka oleje. Více než všechno ostatní jsou to kuchaři. Každý z nich zanechává svou stopu, každý má rád jiné chuti, má jiné zkušenosti, jiné vnímání a je ovlivněn jinou kulturou. Ottolenghi je jedním z prvků výše uvedeného a je to všechno dohromady.

Což nás přivádí k této knize nazvané *Extra dobré věci*, naplněné po okraj všemi doplňky, věcmi navíc neboli „extra“, díky nimž se pokrm nepopíratelně stává pokrmem „ve stylu ottolenghi“.

KNIHA

V knize *Moje milovaná spíž* jsme vás pobízeli, abyste podnikli nájezd na policičky ve spíži, zkoumali zásoby v kredenci a vyprázdnili kouty své kuchyně. Zaměřovala se na využívání toho, co je doma, a improvizaci, spotřebování toho, co máte, a nahrazování přísad, které potřebujete. Nakonec vlastně byla o vytváření nového prostoru a mnoha příležitostech k naplnění a obnovení. Doplňkem k ní je kniha *Extra dobré věci*, která s ní dokonale souzní: zaměřuje se na naplňování policiček a chladniček, naplňování kuchyní podle přání vašeho srdce. Doufáme, že při tom zároveň vzniknou samé extra dobré věci.

Základem této knihy je představa hojnosti a tvůrčího přístupu, volby a vybírání a míchání a sladování, začínání od nuly – dostanete se při tom na desítku a ještě budete mít prostor pro rozšiřování. Je to výzkumná výprava do spíže OTK prostřednictvím omáček a dresinků, olejů a džemů, posypů a křupavých kousků, sals a nálevů, kvasných prostředků a láků nebo třeba základů pro dezerty. To všechno jsou doplňky, které pokrm ozdobí a díky nimž již tak dobré jídlo bude ještě lepší.

Recepty v knize jsme pro přehlednost rozdělili do kapitol, v nichž má každý recept něco navíc, něco „extra“. Jsou to ochucovadla a základy dezertů. Myslíme si, že tady legrace končit nemusí. Vlastně můžeme tvrdit, že legrace začíná právě tady.

Rádi bychom, abyste podle této kuchařky uvařili mnoho pokrmů, ale současně vás zveme na hřiště naší testovací kuchyně. Z číslic 0 až 9 je možné vytvořit 10 000 různých kombinací. Máme-li 75 různých pikantních ochucovadel, do kolika různých oblečků můžeme obléknout pečenou bramboru? Pečená brambora s harissovým máslem (s. 72), s omáčkou s fenylem a klobásou (s. 88), s dresinkem se sýrem s modrou plísní (s. 35). Banánový kečup (s. 94) zahalující grilované burgery. Koření na všechno (s. 120) nasypané na sýrové vdolečky. Láhev snadné ostré omáčky (s. 26) k nakapání na rýži. Pro ty, kdo mají rádi sladké, máme 10 různých základů dezertů, které lze proměnit v něco jiného: například dýňový karamel (s. 242) můžete tentokrát nanést na pečené jablko.

To je vývoj jídla v kostce, kde se jedna „věc navíc“ použitá mnoha různými způsoby stává darem s dlouhodobými důsledky. Jsou to všechny dobré věci plus mnoho hravých možností k vašemu vlastnímu vynalézání. Hrajte si, připravujte věci do zásoby, plňte a rozšiřujte a následně vždy ottolenghizujte.

TROCHA

TOHO

Trocha toho funku

U potravin je třeba mít na paměti jedno upozornění: občas se kazí. Půl láhve mléka, zapomenutá hlávka zelí nebo vejce dlouho po datu doporučené spotřeby. Naštěstí jsme našli způsoby, jak se s tím vypořádat pomocí láků a fermentování, zrání a sušení a úpravou prostředí tak, aby výsledky byly opravdu chutné. A těmto výsledkům říkáme v OTK „funk“ (něco neobvyklého, osobitého, skvělého).

V kulinářském světě neboli ve světě popisovaném na těchto stránkách se funk projevuje vyznačením čtverečku u několika z našich oblíbených chutí: kyselá, trpká, průrazná, štiplavá a mírně mimo. Funk obsahuje prvek překvapení, trochu neočekávaného. Stejně jako všechno, co má něco společného s hudebním žánrem nazývaným funk, vyžaduje ochucovací prostředek, jemné vyvážení času a správné zacházení, aby se rozvinula jeho intenzita, ať už je to prostřednictvím soli, kyseliny, marinády, nebo starých dobrých bakterií (samozřejmě přátelského typu).

Funk však nemá rád uspěchanost. Někdy se snažíme něco obejít, vytvořit „chuť funku“, aniž bychom na ni museli čekat. Dobrým příkladem jsou sýrové knedlíčky s omáčkou z chilli papriček (s. 21): chilli papričky se obvykle osolí a nechají nějakou dobu zrát, my však přidáváme ocet, abychom doplnili kyselost potřebnou na proniknutí chuti do nadýchaných knedlíčků prosycených skořicí a máslem. V jiných případech, například u směsi curtido (s. 41), prostě necháme působit čas: zelí nechce při kvašení nic jiného, než abyste ho nechali na pokoji. Jakmile má prostor k vlastnímu rozletu, změkne a nakonec se promění v tuto slanou, trochu zvláštní pochutinu. Kombinujeme ji se skvělým nafouknutým lívancem s kukuřicí a bohatou salsou s chilli, a možná že kdybychom trpělivě nečekali, nikdy bychom nepoznali, že tento pokrm celou tu dobu potřeboval právě curtido.

Nejspíš si všimnete, že jsme také zařadili některé pochutiny s mléčnými výrobky, například jogurtový sýr (šankliš, s. 31) nebo dresink se sýrem s modrou plísní na zapečené grilované kuře (s. 35). Není třeba příliš dalšího vysvětlování, protože je známo, že mléčné výrobky, zvláště zrající, dodávají pokrmům něco jemně krémového, krásně transformativního a nevyhnutelně neortodoxního.

Touto první kapitolou pronikáme do světa funku a všech početných pochutin, které do něho patří. Není překvapivé, že mají vlastní jedinečný rytmus. Teď ještě najít ty, které vyhovují vašemu vkusu.

1. Marinovaný opálený lilek (s. 28)
2. Nasolené žloutky (s. 37)
3. Jogurtový sýr (s. 31)
4. Omáčka z chilli papriček (s. 21)

5. Curtido (s. 41)
6. Marinované chilli papričky (s. 51)
7. Dresink se sýrem s modrou plísní (s. 35)
8. Marinovaný sýr feta (s. 38)

9. Marinovaná cibule (s. 18)

10. Ostrá omáčka (s. 26)

11. Falešný nakládaný citrón (s. 22 a 25)

12. Růžová ředkev mooli (s. 44)

13. Marinovaný zázvor (s. 46)

14. Krém ze sýra feta (s. 32)

15. Daqa (s. 48)

16. Aleppské slané zelí (s. 42)

Máslové fazole na toustu se sýrem, kari a *marinovanou cibulí*

Příprava: 10 minut

Tepelná úprava: 15 minut

Pořádně velké fazole na toustu. Vynikající oběd „al desko“ pro ty, kdo pracují z domova, ale také rychlá a snadná večeře pro dospělé i děti (nakládanou cibuli můžete podávat zvlášť). Pohrajte si s různými fazolemi, sýry a bylinkami – můžete použít takové, jaké najdete ve spíži a chladničce.

2 porce

2½ lžice olivového oleje

25 g čerstvého zázvoru,
*oloupaného a nastrouhaného
najemno*

4 stroužky česneku, *oloupané
a rozdrcené*

½ lžičky římského kmínu

1 lžička jemného kari

¼ lžičky chilli vloček

**200 g máslových fazolí ze
sklenice** (*nebo z plechovky,*
hmotnost bez nálevu)

5 g čerstvého koriandru,
nasekaného nahrubo

60 ml co nejtučnější smetany

100 g vyztáhlého čedaru,
nastrouhaného nahrubo

**2 velké krajíce kváskového
chleba** (*nebo 3 malé,*
tlusté 1½ cm)

sůl a černý pepř

MARINOVANÁ CIBULE

1 zelená chilli paprička,
*nakrájená na tenká kolečka,
se semeny a vším ostatním
(10 g)*

½ červené cibule, *oloupaná
a nakrájená na tenká kolečka
(60 g)*

1 lžice jablečného octa

1. Předehřejte gril v troubě na vysokou teplotu.

2. Připravte *marinovanou cibuli*. Zelenou chilli papričku, cibuli, ocet a malou špetku soli smíchejte v misce a odložte, aby paprička a cibule změkla a přijala chuť octa, zatímco budete pokračovat s ostatním.

3. Ve středně velké hluboké pánvi rozehřejte na středním až silném ohni 1½ lžice oleje. Za častého míchání zahřívajte zázvor a česnek, dokud nejsou světle zlaté a nezačnou vonět (trvá to 2–3 minuty). Přidejte koření a vařte půl minuty, potom vmíchejte máslové fazole, ¼ lžičky soli a spoustu černého pepře. Pánev odstavte a obsah nechte 5–10 minut chladnout. Když jsou fazole studené, vmíchejte do nich koriandr, smetanu a sýr.

4. Krajíce chleba rozložte na malý plech a 2 minuty grilujte. Vyjměte plech z trouby, krajíce obraťte a neopečenou stranu pokapejte zbývajícím lžící oleje. Navrch rozdělte směs máslových fazolí a krajíce vraťte do trouby na 4–5 minut. Povrch by měl zezlátnout a začít bublat.

5. Před podáváním naneste na fazole polovinu marinované cibule. Zbývajícím cibuli podávejte v misce zvlášť.

Marinovaná cibule

- Připravte dvojnásobné nebo trojnásobné množství cibule bez chilli papričky – ve sterilizované sklenici vydrží 2 týdny.
- Hodí se zvláště dobře na saláty, například čekankový (s. 84), ke grilovaným potravinám nebo k šavarmě z květáku (s. 97).

